

Handling 2022 nr 220

Yttrande över motion av Johan Zandin (V) och Gertrud Ingelman (V) om att minska Göteborgs engagemang i banker som stödjer fossil verksamhet

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Den av Johan Zandin och Gertrud Ingelman väckta motionen avslås.

Vid behandling av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Daniel Bernmar (V) och Karin Pleijel (MP) yrkade bifall till yrkande från V och MP den 4 november 2022 om att motionen skulle tillstyrkas och avslag på yrkande från SD den 28 oktober 2022.

Jessica Blixt (D), Blerta Hoti (S), Jörgen Fogelklou (SD) och ordföranden Axel Josefson (M) yrkade att motionen skulle avstyrkas.

Kommunstyrelsen beslutade utan omröstning att avstyrka motionen.

Representanterna från S antecknade som yttrande en skrivelse från den 1 november 2022.

Göteborg den 9 november 2022
Göteborgs kommunstyrelse

Axel Josefson

Mathias Sköld

Yrkande

(Vänsterpartiet, Miljöpartiet)

2022-11-04

3.5

Yrkande angående Motion av Johan Zandin (V) och Gertrud Ingelman (V) om att minska Göteborgs engagemang i banker som stödjer fossil verksamhet.

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Motionen bifalls.

Yrkandet

Vi delar motionärernas synpunkter och ser ett värde i att närmare utreda hur stadens finansiella åtaganden kan omfördelas för att motverka stöd till fossil verksamhet. Stadsledningskontoret ställer sig i tjänsteutlåtandet positiva till att genomföra en utredning enligt förslaget i motionen men menar att denna bör göras när EU:s taxonomiregelverk är färdigställt. Vi menar dock att EU:s taxonomi inte är tillräckligt ambitiöst sedan EU-parlamentet i somras röstat för att energiinvesteringar i såväl naturgas som kärnkraft ska kunna klassas som hållbara. Göteborg ska vara i framkant i klimatarbetet, investeringar i fossilgas eller kärnkraft är inte hållbara och vi ställer oss därför positiva till motionens förslag.

Yttrande

Socialdemokraterna

2022-11-01

Ärende 3.4

Yttrande angående – Motion av Johan Zandin (V) och Gertrud Ingelman (V) om att minska Göteborgs engagemang i banker som stödjer fossil verksamhet

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna för att Göteborgs Stads finansiella åtaganden omfördelas till de banker och finansinstitut med lägst andel investeringar i fossil verksamhet och där hänsyn tas till hållbarhetsperspektivet brett. Kommunstyrelsen föreslås utifrån detta att få i uppdrag att vid behov revidera Finanspolicy och finansiella riktlinjer för Göteborgs Stad.

Vi Socialdemokrater menar att det är angeläget att förhålla sig till det klimatmål, Göteborgs klimatavtryck är nära noll, som är antaget genom stadens miljö- och klimatprogram 2021–2030. Det förutsätter, precis som det beskrivs i tjänstemannautlåttandet, att staden minskar sina egna utsläpp i högre takt och använder samtliga tillgängliga verktyg och styrmedel för att driva på samhällets omställning.

Vi menar dock att motionens intention för nuvarande är omhändertagen genom de riktlinjer som redan finns på plats, och som bland annat gör gällande att kapital inte får placeras i bolag vars verksamhetsinriktning är produktion av fossila bränslen. Genom samma riktlinjer beviljas enbart placeringar i bolag som följer kraven i de internationella konventioner som Sverige undertecknat, i första hand konventioner om mänskliga rättigheter och miljö. Vidare framgår att hela stadens stiftelsepaket sedan flera år tillbaka är placerade i fossilfria fonder och att en tredjedel av stadens totala skuldportfölj är finansierad med gröna obligationer. Staden har också ett hållbarhetslänkat lånelöfte om 8 mdkr vilket är kopplat till tre av målen i stadens miljö och klimatprogram med motivet att arbeta ”strategiskt med finansiering för ökad takt i omställningen”.

Nyttan av ännu ett utredningsuppdrag bör ställas mot hur stor nytta utredningens föreslagna åtgärder kan komma att få i realiteten. Med hänsyn till den ekonomiska situation vi befinner oss i och med hänsyn till att taxonomin ännu inte är färdigställd, ställer vi oss kritiska till att genomföra den typen av utredning som motionärerna föreslår. Mot bakgrund av detta kommer vi avslå motionen.

Yrkande

2022-10-28

Ärende nr: KS 2022-11-02, 3.4, Dnr: 0494/22

Yrkande angående – motion om att minska Göteborgs engagemang i banker som stödjer fossil verksamhet.

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Avslå förslaget

Yrkandet

Stadens finansverksamhet har som uppdrag att fokusera på att uppnå och leverera bästa möjliga finansiella förutsättningar och resultat för staden. I rationellt och resultatinriktat styrda verksamheter (vilket finansverksamheten måste anses vara) är det en grundmurad princip att eftersträva att så långt som möjligt underlätta för den egna verksamheten genom att eliminera så många hinder som möjligt. Avsteg från denna princip skall vara väl motiverade och underbyggda.

För Göteborgs kommuns det skall finansverksamheten leverera det bästa och mest förmånliga finansiella resultatet för i slutändan medborgarnas bästa.

Att ge stadens finansiella verksamhet fler hinder/ökat fokus på annat än det som är kärnuppdraget är att medvetet försvåra och slösa med stadens resurser och som resultat ge verksamheten sämre förutsättningar att uppnå sitt kärnuppdrag. Ett sådant agerande skulle ungefär kunna likställas med om stadens skolpersonal exempelvis skulle fokusera på att uppnå stadens mål och strategier inom stadsplanering. Var verksamhet skall fokusera på den del av stadens totala flora av verksamheter man har ansvar för.

Sverigedemokraterna befarar att ytterligare begränsningar för finansverksamheten, på längre sikt sannolikt kan komma att (utöver sämre finansiellt resultat) även ha negativ påverkan på stadens kreditbetyg, finansiella status och i slutändan sämre ekonomisk ställning för staden som helhet. Stramare regler innebär sämre möjligheter för finansverksamheten att förbereda för, hantera och klara av en förestående ekonomisk kris. Ett, för att uttrycka det milt, inte önskvärdt läge i rådande läge med skenande inflation och kraftigt stigande priser, en allt kraftigare inbromsning i konjunkturen och på sikt befarat högre arbetslöshet.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-10-11

Diarienummer 0494/22

Handläggare

Anna Säveskog

Telefon: 031-368 03 90

E-post: anna.saveskog@stadshuset.goteborg.se

Motion av Johan Zandin (V) och Gertrud Ingelman (V) om att minska Göteborgs engagemang i banker som stödjer fossil verksamhet

Motionen

Johan Zandin (V) och Gertrud Ingelman (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna för att Göteborgs Stads finansiella åtaganden omfördelas till de banker och finansinstitut med lägst andel investeringar i fossil verksamhet och där hänsyn tas till hållbarhetsperspektivet brett. Kommunstyrelsen föreslås utifrån detta att få i uppdrag att vid behov revidera *Finanspolicy och finansiella riktlinjer för Göteborgs Stad*.

Motionärerna vill närmare undersöka hur Göteborgs Stad kan påverka utlåningen till fossila investeringar genom att omfördela stadens finansiella engagemang. De vill därför se över vilka banker och finansinstitut som Göteborgs Stad använder sig av, utifrån hur mycket fossilbaserade energiverksamheter som dessa banker och institut är engagerade i via utlåning och investeringar. Detta med målsättning att omfördela stadens engagemang till de minst klimatbelastande bankerna och finansinstituterna.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Enligt stadens finansiella riktlinjer (punkt 2.1) ska den finansiella verksamheten medverka till en god ekonomisk hushållning genom att:

- tillgodose stadens behov av lånefinansiering
- säkerställa betalningsförmågan och trygga tillgången på kapital
- skapa en förutsägbarhet i framtida räntekostnader
- inom ramen för ovanstående, eftersträva lägsta möjliga lånekostnader
- effektivisera och utnyttja stordriftsfördelar inom upplåning, kapitalflöden,
- likviditetshantering, betalningsrutiner och övriga finansiella tjänster.

Ekonomiska konsekvenser behöver utvecklas och belysas i en eventuell utredning.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

I *Göteborgs Stads riktlinje för finansverksamheten* (punkt 3.7) framgår bland annat: Kapital får inte placeras i bolag vars verksamhetsinriktning är produktion av fossila bränslen, tillverkning eller försäljning av vapen/krigsmateriel, alkohol, tobak, pornografiska alster eller kommersiell spelverksamhet. Vidare medges enbart placeringar

i bolag som följer kraven i de internationella konventioner som Sverige har undertecknat. De konventioner som avses i första hand är konventioner om de mänskliga rättigheterna, barnkonventionen, ILO-konventionerna, internationella miljökonventioner samt konventioner mot mutor och korruption. Göteborgs Stad ska sträva efter att vara en ansvarsfull investerare och beakta portföljens påverkan på omvärlden. Detta innebär att placeringar ska bedömas efter en analys av såväl hållbarhet och etik som de finansiella aspekterna.

Klimatmålet i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030 lyder *Göteborgs klimatavtryck är nära noll*. Göteborgs Stad ska minska sina egna utsläpp i högre takt och använda samtliga tillgängliga verktyg och styrmedel för att driva på samhällets omställning.

EU:s taxonomiregelverk som är under utveckling kan i framtiden bli ett objektivet och politiskt accepterat mått på hållbarhet. Det innebär ett gemensamt klassificeringssystem för miljömässigt hållbara investeringar och finansiella produkter. För banker och andra finansiella institut gäller att dessa redogör för hur stor andel av deras portfölj som är i enlighet med taxonomin. Taxonomin är en del av EU:s Action Plan för Hållbara Finanser.

Stadsledningskontorets beredning

Beskrivning av staden finansverksamhet

Motionen har inte remitterats ut så stadsledningskontorets finans- och koncernredovisningsavdelning ansvarar för stadens medelsförvaltning och tillgodoser stadens och dess helägda och delägda bolag samt kommunalförbunds behov av finansiella tjänster och infrastruktur. Göteborgs Stad har flera olika typer av finansiella åtaganden vilka beskrivs nedan.

Göteborgs Stads riktlinje för finansverksamheten

Enligt Göteborgs Stads riktlinje för finansverksamheten punkt 2.1 ska den finansiella verksamheten medverka till god ekonomisk hushållning och därmed bland annat eftersträva lägsta möjliga lånekostnad. Enligt punkt 3.7 gäller: Kapital får inte placeras i bolag vars verksamhetsinriktning är produktion av fossila bränslen, tillverkning eller försäljning av vapen/krigsmateriel, alkohol, tobak, pornografiska alster eller kommersiell spelverksamhet. Se dimensionerna, rubriker ovan.

Skuldförvaltning

Göteborgs Stad har idag en skuld på cirka 50 mdkr varav cirka 40 mdkr utgörs av bolagens skuld. Upplåning sker till största del på kapitalmarknaden där bankerna har en mäklarroll. De banker staden i huvudsak använder sig av vid emittering av obligationer är de större nordiska bankerna: Danske Bank, SEB, Swedbank, Nordea, DNB och Handelsbanken.

Placering

Då staden är nettolåntagare förekommer inte placeringar i någon större utsträckning.

Stiftelsernas kapitalförvaltning

Göteborgs stad ansvarar för kapitalförvaltningen för ett hundratal anknutna stiftelser med olika ändamål. Kapitalförvaltningen har ett evigt perspektiv med fokus på utdelning av den löpande avkastningen till destinatärer (mottagare) enligt donatoreernas vilja.

I *Göteborg Stads riktlinje för förvaltning av de anknutna stiftelsernas kapital* framgår att

man skall välja bort bolag vars verksamhetsinriktning är produktion av fossila bränslen. Idag är hela stiftelsekapitalet om ca 1,2 mdkr sedan många år tillbaka investerat i fossilfria fonder.

Flödesrelaterade tjänster

Göteborgs Stad har idag ramavtal med Swedbank avseende flödesrelaterade tjänster och löner. Staden har idag cirka 400 användare i en koncernkontostruktur som tillhandahåller bankkonton med tillhörande tjänster till stadens bolag och förvaltningar tillika en kredit på 700 mnkr. Endast ett fåtal banker har kapacitet och intresse av att erbjuda lösningar som motsvarar Göteborg Stads behov och idag är det bara ett mindre antal banker som deltar i kommunala bankupphandlingar, vanligtvis två till tre av de större aktörerna.

Gröna obligationer

Cirka 30 procent av stadens totala skuldportfölj är finansierad med gröna obligationer. Stadens gröna ramverk definierar vilka projekt och investeringar som är berättigade till finansiering genom gröna obligationer utfärdade av Göteborgs Stad.

Ramverket har uppdaterats med striktare krav på de gröna projekten som ska finansieras och bidrar till minst ett av EU Taxonomins sex miljömål. Den externa utvärderaren Cicero Shades of Green gör bedömningen att projektkriterierna i ramverket sannolikt är i linje med ("likely aligned") med EU-taxonomin miljösmål om att väsentligt bidra till att begränsa klimatförändringar.

Göteborgs Stad publicerar årligen en Impact Report. Rapporten har som syfte att öka transparensen och påvisa de positiva miljö- och klimateffekter stadens gröna investeringar bidragit med. Vidare har staden har en hållbarhetslänkat lånelöfte om 8 mdkr vilket är kopplat till tre av målen i stadens miljö och klimatprogram med motivet att arbeta "strategiskt med finansiering för ökad takt i omställningen".

Stadsledningskontorets kommentar

Stadsledningskontorets bedömning är att förslaget är linje med stadens redan höga ambition avseende klimat och annat hållbarhetsarbete inom finansverksamheten. Stadsledningskontoret är i princip positivt till att en utredning genomförs. Kontorets bedömning är dock att en utredning bör invänta att taxonomin är färdigställd för att ha ett utvärderingsverktyg till hands. Taxonomin har en helhetssyn på hållbarhetsmål för att undvika konflikter mellan olika hållbarhetsmål. Det är idag svårt att genomföra en utredning på ett tillfredställande sätt eftersom det finns en risk för att jämförelsen mellan bankerna inte blir rättvis.

Skuldförvaltning

Att omfördela stadens upplåning och välja bank utifrån dennes andel investeringar i fossil verksamhet skulle kunna vara möjligt. En eventuell utredning bör undersöka om en sådan omfördelning innebär en risk att staden når färre investerare och därmed får en högre prisbild i upplåningen jämfört med idag. En eventuell utredning bör undersöka förhållandet kring om staden aktivt väljer bort motparter innebär en risk att stadens kapitalbehov inte kan täckas. Vidare bör utredningen undersöka vad det skulle innebära avseende bankernas vilja att ställa ut krediter som lånelöften, stadens ratingbetyg och påverkan på upplåningskostnad samt stadens förmåga att nå de lånevolymer som behövs.

Att möjliggöra en högre prisbild innebär att *Göteborg Stads riktlinje för finansverksamheten* behöver revideras (punkt 2.1, se ovan). Detta utifrån att stadens

skuldförvaltning med nuvarande formulering i riktlinjen, ska medverka till en god ekonomisk hushållning genom att eftersträva lägsta möjliga lånekostnader.

Flödesrelaterade tjänster

Vad gäller upphandling av ramavtal för finansiella tjänster finns det inget hinder att beakta bankernas utlåning till fossil verksamhet. Detta under förutsättning att det går att mäta objektivt och likvärdigt. I allmänhet ska kraven ha koppling till det som upphandlas. Staden har möjlighet att ställa verksamhetskrav, kraven måste dock vara proportionerliga enligt Lagen om offentlig upphandling. Krav på ett systematiskt miljöarbete är ett exempel på verksamhetskrav som finns redan idag. Just inom hållbarhetsområdet finns det en hög acceptans att driva kraven längre än inom andra områden. Vid bankupphandling flödesrelaterade tjänster är det därför tänkbart att ha med hållbarhet som ett utvärderingskriterium vilket en eventuell utredning bör belysa.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör område Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilaga:

Motion av Johan Zandin (V) och Gertrud Ingelman (V) om att minska Göteborgs engagemang i banker som stödjer fossil verksamhet, H 2022
nr 66

Handling 2022 nr 66

Motion av Johan Zandin (V) och Gertrud Ingelman (V) om att minska Göteborgs engagemang i banker som stödjer fossil verksamhet

En granskning gjord av *Fair Finance Guide** 2021 visade att flera av de svenska storbankerna lånat ut hundratals miljoner till verksamheter inom fossil energiutvinning. Enligt granskningen finns det stora skillnader mellan bankerna vad gäller vilka som ger lån till bolag inom fossilenergiindustrin, där vissa stödjer fossilbolag mer och andra betydligt mindre. Bland annat har företag inom ny kolkraft och som borrar efter olja i Arktis fått stöd. Efter denna granskning har vissa förbättringar skett genom att bankerna antagit tydligare riktlinjer. Men det finns fortsatt ett stort arbete kvar att göra.

Göteborgs stad använder sig av en rad olika banker och finansinstitut för den ekonomiska verksamheten i staden. Vilka verksamheter inom energisektorn olika banker väljer att stödja har en mycket stor betydelse för att skapa förutsättningar för de helt nödvändiga förnybara investeringar som måste göras, lokalt och globalt. Som stor organisation har Göteborgs stad här möjlighet att göra det vi kan för att påverka den utlåning till fossilenergiindustrin som sker.

Vi vill närmare undersöka hur Göteborgs stad kan påverka utlåningen till fossila investeringar genom att omfördela stadens finansiella engagemang. Därför vill vi se över vilka banker och finansinstitut som Göteborgs stad använder sig av, utifrån hur mycket fossilbaserade energiverksamheter som dessa banker och institut är engagerade i via utlåning och investeringar. Detta med målsättning att omfördela stadens engagemang till de minst klimatbelastande bankerna och finansinstituterna.

Det är tyvärr inte alltid projekt för mer förnybar energi går hand i hand med hållbarhet och respekt för mänskliga rättigheter i övrigt. Som tas upp i rapporten *Svenska kommuner och hållbara val* från Emmaus Stockholm^{1 2} finns exempel på satsningar på vindkraftsutbyggnad på ockuperad mark i Marocko, solceller producerade genom tvångsarbete eller satsningar på vattenkraft där lokalbefolkningens tillgång till dricksvatten äventyras. Därför är det viktigt att frågan studeras närmare ur ett brett hållbarhetsperspektiv.

¹ [Fair Finance Guide | Fair Finance Guide](#)

² [Rapport_etiska_investeringar.pdf \(emmausstockholm.se\)](#)

Kommunfullmäktige föreslås att besluta:

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna för att Göteborgs Stads finansiella åtaganden omfördelas till de banker och finansinstitut med lägst andel investeringar i fossil verksamhet och där hänsyn tas till hållbarhetsperspektivet brett.
2. Kommunstyrelsen får utifrån detta i uppdrag att vid behov revidera *Finanspolicy och finansiella riktlinjer för Göteborgs Stad*.

Johan Zandin (V)

Gertrud Ingelman (V)